

ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ КИТАЙ И САЩ ПРЕЗ ВТОРИЯ МАНДАТ НА БАРАК ОБАМА

УВОД

Китай отдавна се счита за "черна кутия" за Съединените щати. Стратегическите отношения между двете страни се характеризират с недоверие и несигурност. От американска перспективата, нарастването на Китай е както възможност, така и заплаха. Политиката във Вашингтон е усложнена от липсата на яснота относно баланса на властта между китайското цивилно правителство, комунистическата партия и военните, както и техните съответни интереси и цели. Това е довело до преобладаващата политика на САЩ на ангажиране и хеджиране на рисковете. От гледна точка на Китай също има несигурност по отношение на намерението на Америка и дали наистина тя се опитва да хеджира рисковете или да я ограничава.

Докато Съединените щати са били съсредоточени върху изборите през 2012 г., китайската политика също е била в състояние на реформи - пенсиониране на седем от деветте члена на Постоянния комитет на Политбюро на Комунистическата партия през ноември 2012г. и възхода на Джинпинг до председателството на Централната военна комисия, която е влязла в сила през март 2013г. Политическите сътресения около очистването на членовете на Политбюро и шефа на партията Чонгкинг Бо Шилай през април 2012 г. са повишили чувствителността към допълнителен вътрешен или външен политически натиск¹.

1. Предговор на отношенията между САЩ и Китай

Бъдещето на китайско-американските отношения по време на втория мандат на Обама са зависими от до голяма степен от новия китайски Постоянен комитет на Политбюро, основният политически орган на Китай, ръководен от встъпилия президент Син Джинпинг и от март 2013 г. премиер Ли Кекиянг.

---

¹ Лексютина Яна Валерьевна, АМЕРИКАНО-КИТАЙСКИЕ ОТНОШЕНИЯ В 2009-2011 ГГ.: ИЛЛЮЗОРНОСТЬ ПАРТНЕРСТВА

Подобно на предшествениците си, и двамата се разглеждат, че са широко отворени към ангажименти със Запада. Възгледите на президента Кси по реформата, по-специално по отношение на икономическите и военните сектори са несигурни, въпреки че е имало някакви индикации, че може той да предпочете про-пазарен подход, като същевременно се запазят по-тесни връзки с военните.

По време на прехода Ху Джинтао и Ху Джинпинг са изложили необходимостите от насърчаване на икономическата реформа и намаляването на неравенството и корупцията². Предложеният план е бил да се удвои БВП на глава от населението през следващото десетилетие³. Заминаващи и встъпващи президенти признават, че без някакви реформаторски действия все по-вокалната китайска средна класа може да предприеме допълнителни протестни действия; броя на демонстрации (с до 70 000 участници) са се увеличили според някои оценки на приблизително 180 000 годишно⁴. Но ако реформата се окаже трудна, президентът Кси би могъл да прибегне до национализация с оглед запазване на неговата партийна легитимност⁵. Ако първото бъде направено, то се е очаквало стопляне на отношенията със САЩ по време на втория мандат на Обама. Но ако последва втория вариант, то тогава е било вероятно да възникнат допълнителни проблеми.

✓ Икономическа взаимозависимост

Китай е най-големият притежател на американски ценни книжа, излагайки страната на риска от колебливостта на долара (Въпреки че страната е започнала да диверсифицира собствеността си). Китай и Съединените щати са вторите помежду си най-големи търговски партньори. Значимият двустранен търговски дисбаланс между тях, въпреки че намалява, е източник на напрежение за Съединените щати. Също се приема, че тези търговски отношения водят до подценяване на ренминбита. Това е било подчертано в подготовката на

---

² <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/china/9663907/China-Communist-Party-Congress-corruption-could-prove-fatal.html>.

³ <http://www.reuters.com/article/2012/11/08/china-congress-hu-idUSL5E8M77P620121108>.

⁴ <http://online.wsj.com/article/SB1000142405311903703604576587070600504108.html>

⁵ Историческите, философските, политическите и юридическите науки, культурология и изкуствоведение. Вопросы теории и практики Тамбов: Грамота, 2012. № 2 (16): в 2-х ч. Ч. I. С. 111-115. ISSN 1997-292X